

Läkartidningen

Citeras som: Läkartidningen. 2015;112:DH3P

Läkartidningen 34-35/2015

Lakartidningen.se 2015-08-18

KRÖNIKA

Döden är försenad – men kommer snart

Jakob Ratz Endler, narkosläkare, Södersjukhuset, Stockholm

@JakobEndler

Döden är försenad, och jag har uppehållit honom. Vi är många som hjälpts åt att försöka mota, avleda och förhindra det oundvikliga. Jag vet inte hur den äldre mannen har levt sitt liv som började strax efter första världskriget, men jag är fullständigt övertygad om att han inte skulle vilja avsluta det på detta sätt.

Egentligen började det ganska bra: han drabbades av en magblödning, sökte akutsjukvård, fick vård och lades in på en avdelning. Nästa dag, eller om det var under natten, genomgick han en gastroskopi: en kamera fördes ned i magsäcken och blödningen kunde identifieras och behandlas. Så långt allt väl. Men sedan började det gå utför, inte bara med patienten utan kanske mest med hur vi handskades med situationen.

Blödningen fortsatte och det gjorde även vi. Patienten fylldes upp med blodtransfusioner i en ände och det rann ut i en annan. Ytterligare en operation gjordes med tillfällig framgång. Men döden försökte tränga sig på. Fler och fler av den snart hundraårige mannens organsystem började svikta; njurarna slutade producera urin, andningen blev rosslig och hjärtat pumpade allt sämre, men vården vägrade att ge upp. Mannen blev förvirrad, och vem skulle inte blivit det i den alltmer absurda situation han befann sig i? Vårt misslyckande, för det var vad vi alla såg döden som, var inget som vi ville acceptera. Än mindre välja.

Efter en kort tid på intensivens skrevs patienten åter ut till en vårdavdelning. Några doktorer sammanfattade situationen och fattade det kloka beslutet att ingen hjärt-lungräddning skulle påbörjas om patienten skulle försämrats. Inte heller skulle patienten tas över till intensivens eller respiratorbehandlas. Kort och gott: vården skulle inte trappas upp ytterligare utan man skulle sörja för god omvårdnad. Anhöriga informerades och verkade sorgsna, men förstående. Någon dag var situationen stabil, men sedan började döden återigen röra sig mot patientens rum, blödningen i magsäcken började igen på morgonen. Transfusioner startades och halmstrån söktes. Döden är här igen, hur kan vi få bort honom?

Det kloka beslutet som fattats bara någon dag tidigare, förankrat bland kollegor och anhöriga, kändes nu passivt. Vi kan ju inte bara låta honom dö, sas det. Fler och grövre slangar sattes in i den gamla kroppen, telefonsamtal ringdes och remisser skickades kors och tvärs över sjukhuset.

Kunde vi inte bara ha enats om att göra slutet om inte vackert så i alla fall värdigt? Det är lätt att friskriva sig: jag gjorde bara det som remittenten, den patientansvarige läkaren, bad mig om. Vi var så många inblandade,

likt en stafettpinne skickades patienten mellan olika läkare, jourhavande och avdelningar.

Ansvaret fördelas ut över många och blir därför osäkert och diffust, men vi är alla skyldiga till det ovärdiga. Och skammen över att ha deltagit är också min. Den förmåga vi har att förlänga livet med allt som står oss till buds medför även ansvaret att ibland låta bli.

Patienten dog naturligtvis, precis som vi alla kommer att göra någon gång. Men i stället för att få göra det lugnt och stilla, omgiven av nära och kära, så som många av oss skulle vilja dö, dog mannen omgiven av främmande sjukvårdspersonal. Människor som i missriktad välvilja och desperation vägrade vara förnuftiga och göra det rätta.

KOMMENTARER (1)

Så sant Så viktigt!

2015-08-18 18:19 | Tack för inlägget! Vi är många i vården som delar ansvaret vid ett patientfall som detta. Det du beskriver är verkligen en ovärdig död. Varför har vi så svårt att släppa taget?

Vi behöver stanna upp och reflektera över våra (be)handlingar, inte springa fortare i det enkla spåret rakt framåt!

Pia Löwhagen Henden, Överläkare, AnOpIVA Sahlgrenska Universitetssjukhuset

KOMMENTERA

Läkartidningen - Start

ADRESS: Läkartidningen, Box 5603, 114 86 Stockholm TELEFON: 08-790 33 00 E-POST: webmaster@lakartidningen.se
CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: Pär Gunnarsson FAKTURAADRESS: Läkartidningen Förlag AB, FE515, PLF1020,
105 69 Stockholm